

**Základní škola a Mateřská škola Havířov-Město Na Nábřeží
příspěvková organizace**

Školní vzdělávací program

pro předškolní vzdělávání

**MATEŘSKÁ ŠKOLA
Na Nábřeží 236/5
Havířov-Město**

1.9.2022

.....
PaedDr. Svatopluk Novák
ředitel školy

.....
Mgr. Marcela Jungová
zástupkyně ředitele
pro předškolní vzdělávání

Obsah školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání (dále jen ŠVP PV)

Obsah:

Identifikační údaje.....	str.3
Obecná charakteristika školy.....	str.3
Podmínky vzdělávání.....	str.4
Organizace vzdělávání.....	str.7
Charakteristika vzdělávacího programu.....	str.8
Vzdělávací program a obsah.....	str.9
Další vzdělávací podmínky.....	str.28
Přehled vzdělávacích aktivit.....	str.33
Plán akcí.....	str.34

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

zřizovatel: Statutární město Havířov
sídlo: 736 01 Havířov-Město, Svornosti 86/2
IČ: 002 97 488

organizace: Základní škola a Mateřská škola Havířov-Město Na Nábřeží, příspěvková organizace
sídlo: 736 01 Havířov-Město, Na Nábřeží 1374/49
IČ: 488 05 271

odloučené pracoviště: Mateřská škola v Havířově-Městě Na Nábřeží 236/5

č.tel.: 596 815 798

elektronická pošta: skolka@zsnabrezi-havirov.cz

webové stránky: www.zsnabrezi-havirov

ředitel školy: PaedDr. Svatopluk Novák

zástupkyně ředitele pro předškolní vzdělávání: Mgr. Marcela Jungová

typ mateřské školy: s celodenní péčí o děti

kapacita mateřské školy: 46 dětí

provozní doba: 6:15 až 16:15 hodin

zpracovatel ŠVP PV: Mgr. Marcela Jungová a pedagogický sbor

název programu: Rodinka

motto programu: Bezpečí, radost, poznávání

název vzdělávacího projektu: KoPRETiNKA

OBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Jsme dvoutřídní mateřská škola (dále jen MŠ), jejíž provoz byl zahájen 3. 12. 1955. V roce 2003 se sloučila mateřská škola se základní školou Na Nábřeží (dále jen ZŠ) do společného právního subjektu.

Budova se nachází na samém kraji bytové zástavby v památkové oblasti SORELI (socialistický realismus) a patří k historicky nejstarším ve městě. Je členěna do tří podlaží. V suterénu se nachází přípravná strava, jídelna, tělocvična, dílnička pro praktické činnosti a skladové prostory. V přízemí jsou šatny pro děti, dvě třídy s hernami a sociálním zařízením, sborovna a ředitelna. Dvě stálé ložnice v patře se sociálním zařízením a terasou jsou orientovány do školní zahrady (dále jen ŠZ), která má vzrostlou zeleň a standardní vybavení. V blízkém okolí je řeka, les a park, centrum města s kulturními domy Petra Bezruče a Radost, Dům dětí a mládeže Asterix, Magistrát města, ZŠ Na Nábřeží a Azylový dům pro matky s dětmi Armády Spásy.

O děti se starají 4 pedagogičtí a 2 provozní zaměstnanci. Mateřská škola nemá vlastní kuchyň, jídlo je dováženo ze školní jídelny (dále jen ŠJ) ZŠ Na Nábřeží.

Podmínky vzdělávání

Věcné vybavení

- * daným prostorám mateřské školy je přizpůsobena kapacita dětí
- * nábytek je průběžně obměňován tak, aby byl funkční a estetický, hračky či pomůcky v něm dětem dostupné, prostor lze členit variabilními paravány
- * hračky jsou rozmanité, v dostatečném množství, průběžně doplňovány a obměňovány
- * každé dítě má v šatně v převlékacím boxu označené místo k ukládání svršků a obuvi, v umývárně ručník, kelímek a hřeben k osobní hygieně a v ložnici své stálé lehátko, polštář a přikrývku k odpočinku
- * děti se stravují ve společné jídelně, kterou lze využít v případě potřeby jako společenskou místnost
- * tělocvična slouží ke skupinovému cvičení dětí a je vybavena žebřinami, lavičkami, kuličkovým bazénem a přiměřeným množstvím sportovního náradí a náčiní
- * školní zahrada mateřské školy je zařízena klasickým vybavením: zastíněné pískoviště, průlezky, kladina šeptanda, lanová dráha, vláček, houpadla a stolečky s lavičkami
- * všechny vnitřní i venkovní prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy a platné předpisy

Životospráva

- * strava se 2x denně dováží ze školní kuchyně Základní školy Na Nábřeží, je plnohodnotná, vyvážená a pestrá, dětem se podává 3x denně formou přesnídávky, oběda o dvou chodech a svačinky
- * pitný režim je dostatečný a po celý den dětem přístupný
- * děti jsou vedeny k návykům stolování a souvisejících sebeobslužných činností
- * klidový režim je přizpůsoben individuálním potřebám dětí, které přirozeným členěním využívají možnost spánku na lehátkách jedné ložnice, respektive odpočinku při poslechu četby na lehátkách druhé ložnice a poté jsou dětem nabízeny klidové aktivity ve třídě, či na školní zahradě
- * při relaxaci dětí jsou využívány ventilátory, čističky a zvlhčovače vzduchu
- * denní režim je pružný, lze jej přizpůsobit aktuálním potřebám dětí a mimořádným situacím

Psychosociální podmínky

- * učitelky respektují potřeby dětí a věkové zvláštnosti
- * mladší děti mají možnost pozvolné adaptace na prostředí formou návštěv zařízení při akcích konaných pro děti a rodiče, využíváním školní zahrady, zkráceným pobytem v MŠ, pobytem v MŠ za přítomnosti rodiče, pobytem v MŠ v oddělení sourozence
- * děti jsou vedeny k aktivní spoluúčasti a odpovědnosti za svá rozhodnutí, k vzájemné úctě, pomoci a toleranci

Organizace chodu MŠ

Režim dne v mateřské škole:

6:15 - 9:00 spontánní a řízené hry

9:00 - 9:30 dopolední svačina, hygiena

9:30 - 10:00 skupinové a individuální řízené činnosti

10:00 - 11:30 pobyt venku, hygiena

11:30 - 12:30 oběd, hygiena

12:30 - 14:30 odpočinek a klidové aktivity ve třídě

14:30 - 15:00 hygiena, odpolední svačina

15:00 - 16:15 spontánní a řízené hry ve třídě, na školní zahradě

- * doba jídla je pevně stanovena, ostatní činnosti probíhají dle potřeb a zájmu dětí
- * stanovený denní režim může být pozměněn v případě výletů, exkursí, divadelních představení pro děti, besídek, dětských dnů a jiných akcí, neměnná je pouze doba poledního jídla
- * adaptace dětí je pozvolná, plně přizpůsobena individualitě dítěte
- * děti mají dostatek prostoru pro spontánní hru a aktivní pohyb
- * děti mají možnost spolupodílet se na plánování aktivit, samostatně se rozhodovat, hodnotit a vyvozovat důsledky svých rozhodnutí
- * činnosti dětí jsou rovnoměrně rozvrženy na individuální, skupinové i frontální
- * potřeba soukromí je zajištěna během činností i při osobní hygieně

Řízení mateřské školy

- * povinnosti a pravomoci všech zaměstnanců jsou vymezeny Vnitřním a provozním řádem MŠ a v jejich pracovní náplni, úkoly se formulují a kontrolují na pravidelných pedagogických a provozních poradách
- * společné zařízení řídí ředitel základní školy
- * zástupkyně ředitele pro předškolní vzdělávání (dále jen zástupkyně ředitele) odpovídá za chod mateřské školy a účastní se porad vedení ZŠ
- * zástupkyně ředitele je pověřena odpovědností k ochraně hodnot, k vyúčtování – finanční hotovost za školné, měsíční zálohy na provoz MŠ, zajišťuje ochranu a údržbu budovy a jejího vybavení, eviduje majetek, dává návrhy k obnově zařízení, hraček a pomůcek, podklady pro finanční rozpočet
- * za školní vzdělávací program zodpovídá zástupkyně ředitele, na tvorbě se podílejí všichni pedagogové MŠ
- * zástupkyně ředitele vykonává zápis nových dětí do MŠ, dává řediteli podklady pro přijetí nových dětí dle kritérií, podklady pro výroční zprávu a výkaz o stavu dětí v MŠ
- * zástupkyně ředitele zpracovává celoroční evaluaci ŠVP PV na podkladech vnitřní evaluace a hodnocení třídních programů vzdělávání, které provádí pedagogové MŠ
- * zástupkyně ředitele stanovuje hospitační činnost, plán kontrolní činnosti a kritéria pro vnitřní evaluaci

- * výsledky hodnocení slouží jako podklad pro plánování další práce
- * zástupkyně ředitele, vede a zodpovídá za náplň třídních schůzek s rodiči, předává podklady pro aktualizaci webových stránek správci počítačové sítě, připravuje a vede pedagogické a provozní porady

Personální a pedagogické zabezpečení

- * všichni pedagogičtí pracovníci mají předepsanou kvalifikaci
- * učitelky si dle stanoveného plánu zvyšují svou odbornost
- * plavecký kurz pro předškolní děti je smluvně zajištěn Správou sportovních a rekreačních zařízení Havířov - Plaveckou školou „Delfínek“ a probíhá za úplatu na bazénu Městské sportovní haly v rozsahu 12 lekcí ve školním roce od 8:00 do 8:45
- * pohybový kroužek dětí zaměřený na rozvoj hrubé motoriky vede lektor bojových umění, je poplatný a probíhá jednou týdně od 8:00 do 9:00 hodin
- * aktivity v PC učebně ZŠ pro předškolní děti MŠ lze zajistit učitelkami MŠ programem Dětský koutek 1x týdně od 10:00 do 10:40 hodin
- * pro pohybové aktivity náročnější na prostor lze využít 2x v měsíci tělocvičnu ZŠ od 10:00 do 10:40 hodin
- * rodiče mohou využít služeb speciálního pedagoga ZŠ respektive MŠ
- * učitelky MŠ při individuálních pohovorech či na třídních schůzkách nabízejí rodičům poradenskou a konzultační činnost v oblasti výchovy, vývoje a vzdělávání dětí, kde uplatňují své diagnostické poznatky či doporučují odbornou literaturu

Spoluúčast rodičů

- * rodiče či prarodiče se podílejí dle svého zájmu na životě v mateřské škole
- * mohou být s dítětem při počáteční adaptaci
- * pomoc rodičů využíváme formou materiálního vybavení MŠ
- * v MŠ je zřízen Klub rodičů, jeho činnost je dána Stanovami Klubu rodičů
- * rodinné příslušníky pravidelně zveme na společné akce a k využití nadstandardních aktivit
- * rodiče se mohou učitelky na své děti dotazovat při předávání a přebírání dětí v MŠ
- * k dispozici jsou ve vestibulu MŠ zpřístupněny portfolia dětí – každé dítě má svou zásuvku ve skřínce tomu určené a u pedagoga k nahlédnutí diagnostiky vývoje dítěte
- * informovanost rodičů o dění v MŠ probíhá formou oznámení na nástěnkách při vstupu do jednotlivých tříd a na centrální nástěnce ve vestibulu, kde je aktualizován měsíční plán akcí a zveřejněny adresy elektronické pošty MŠ a webové stránky ZŠ
- * na webových stránkách je umístěn obsah ŠVP PV, měsíční plán akcí MŠ, Provozní řád, Podmínky přijetí do MŠ, Směrnice upravující úplatu za vzdělávání
- * pro rodiče jsou během roku připraveny dvě třídní schůzky, každá s jinou náplní
- * rodiče mohou využívat poradenský servis, který je popsán v odstavci Personální a pedagogické zabezpečení

Organizace vzdělávání

Do MŠ jsou přijímány děti zpravidla od tří let formou zápisu, který probíhá ve dvou dnech určených zřizovatelem, podle kritérií a bodového systému daných ředitelem.

Děti jsou rozděleny dle individuálních potřeb a skladbě nově přijatých dětí do dvou heterogenních tříd stejného počtu: mladší - Rarášci, starší - Šikulové.

Vzdělávání probíhá podle vzdělávacího programu ŠVP PV, který je dále formou týdenních témat a konkrétních činností a aktivit pedagogy MŠ rozpracováván do programu jednotlivých tříd. Jejich zaměření je podpořeno názvem ŠVP PV-Rodinka, formy práce mottem: „Radost, bezpečí, poznávání“ a dílčími cíli, každoročně zaměřenými na jinou oblast vzdělávání.

Třída I. „Rarášci“

- * o 23 dětí zpravidla ve věku 2,5 – 4,5 let se starají dvě kvalifikované učitelky MŠ
- * k práci jsou využívány hlavně metody názorné – pozorování, nápodoba, dále praktické činnosti – hra, konstruktivní činnosti, výtvarné projevy a slovní – pochvala, povzbuzování
- * mezi nejčastěji využívané formy práce patří námětová hra, hudebně pohybová hra manipulace a lokomoce, které probíhají ve skupinách i individuálně
- * v řízených činnostech je využita spontánnost dětí

Třída II. „Šikulové“

- * o 23 dětí zpravidla ve věku 4,5 – 7 let se starají dvě kvalifikované učitelky MŠ, z nichž jedna zastává funkci zástupkyně ředitele se sníženým počtem hodin přímé práce s dětmi
- * k práci jsou využívány hlavně z metod slovních rozhovor, vyprávění, beseda a hodnocení, z metod názorných pokus, pozorování, předvádění a z praktických činností to jsou pracovní, konstruktivní, dramatické, hudební a výtvarné činnosti
- * mezi oblíbené formy práce patří komunitní kruh, tvořivá dramatika, hra s pravidly, námětová a hudebně pohybová hra
- * upřednostňujeme kooperativní způsob spolupráce a využití dětských návrhů a námětů
- * pro děti s odloženou školní docházkou je na podkladě odborných posudků a vyhodnocení diagnostických záznamů vypracován individuální vzdělávací plán
- * pro děti se speciální vzdělávací potřebou je vypracován plán pedagogické podpory

Charakteristika vzdělávacího programu

Záměrem vzdělávacího programu (dále jen VP) je vést děti k tvůrčím schopnostem a kreativitě. Principem jsou všeobecně uznávané hodnoty, zdravé sebevědomí dětí a dovednost respektovat druhé.

Vize MŠ:

Rozvojem tvůrčích dovedností umožnit dětem poznávat všeobecně uznávané hodnoty spojené se zdravím, životním prostředím a důstojnými vztahy mezi lidmi, aby uměly dobře zvládat současný i budoucí život v rodině, škole a společnosti.

Vize MŠ je podpořena **díličními cíli** preferující danou oblast vzdělávání. Zaměření se pro jednotlivé školní roky mění.

Rok 2016 – 2018:

Poskytováním příležitostí, které vedou k podpoře pohybových aktivit a učení se pohybovým dovednostem, zajistit dětem jejich vývojové potřeby.

Rok 2018 – 2019:

Pomocí příběhů, pohádek a podporováním dětského „talentu k dobru“ vytvářet základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách a rozvíjet vnitřní hodnotové postoje dětí vedoucí k prevenci patologických jevů.

Rok 2019 – 2020:

Vytvářením vnitřní pohody dítěte s využitím zásad zdravého přístupu k osobnosti, podporovat jeho duševní vývoj ve smyslu vnitřní stability a důvěry ve svět kolem sebe.

Rok 2020 – 2021:

Využitím přirozeného nasměrování dětí k zájmu o komunikaci, o nová slova, o symboly, s podporou motorických funkcí a smyslového vnímání rozvíjet jejich jazykové dovednosti potřebné k dosažení vlastních cílů a k rozvoji svého potenciálu.

Rok 2021 – 2022:

Hrou vést děti k osvojování a zažívání různých sociálních situací, které vedou ke zpřesňování představ o komunikaci a k přijímání komunikačních pravidel.

Rok 2022 – 2023:

Využitím přirozeného nasměrování dětí k zájmu o komunikaci, o nová slova, o symboly, s podporou motorických funkcí a smyslového vnímání rozvíjet jejich jazykové dovednosti potřebné k dosažení vlastních cílů a k rozvoji svého potenciálu.

Vzniku vzdělávacího programu s názvem **KoPRETiNKa** předcházela analýza dosavadního stylu práce pedagogů, podmínek mateřské školy a vlivu na ni působících. Na jeho tvorbě se podíleli všichni pedagogové MŠ a jeho konečná podoba byla schválena na pedagogické radě dne 26.8.2015, poslední úpravy byly provedeny k 1.9.2022.

* je motivován dětem známými postavami: **Kostkáček, Podzimáček, Sněhurka, Pohádkový dědeček, Sluníčko, Maminka a Tatínek**

* je sestaven tak, aby vyváženě vedl děti k výstupům všech pěti oblastí vzdělávání (dále jen /1/, /2.1/, /2.2/, /2.3/, /3/, /4/, /5/) a k zisku klíčových kompetencí

* je založen na vnitřní motivaci dětí

* probíhá formou integrovaného tematického vzdělávání, prožitkového a interaktivního učení

* nabízí využití všech pedagogických metod, především přímé poznávání, praktické činnosti, slovní činnosti, práce s knihou, hry tvořivé i s pravidly, tvořivá dramatika

* vede děti ke komplexnímu řešení problémů a vnímání skutečnosti v přirozených souvislostech, k reálnějšímu pohledu na svět a k aktivnímu postoji k němu

* využívá běžných i nahodile vzniklých životních situací a vzdělávacích příležitostí

* nabízí k využití spontánní i řízené aktivity probíhající individuálním i kooperativním způsobem

* je rozdělen na **6 integrovaných bloků** (dále jen IB):

K = kamarádství s Kostkáčkem

P = příroda s Podzimáčkem

R = radost se Sněhurkou

T = tradice s Pohádkovým dědečkem

N = nový život se Sluníčkem

K = kam patřím s Maminkou a Tatínkem

Vzdělávací obsah

* integrované bloky jsou společné pro obě třídy

* každý IB obsahuje časový plán, záměr vzdělávacího úsilí a dílčí vzdělávací cíle ze všech pěti oblastí vzdělávání

* dílčím cílem pedagog udává, co v jednotlivých tématech u dítěte podporuje

* dalším obsahem IB jsou okruhy činností a očekávané výstupy

* IB také obsahuje tematické celky, které pedagog dále rozpracovává v týdenních plánech konkrétních činností praktických i kognitivních do skupin: školička, herna/třída, ateliér/dílna, pohádka/komunikace, hudba/scéna, tělocvična

* každý tematický celek je podpořen pohádkou, příběhem v písni či básni

* je doplněn dílčími akcemi dle měsíčního plánu práce

* rozpracování IB vytváří třídní vzdělávací programy, které jsou pro jednotlivé třídy individuální

1. integrovaný blok : Z Á Ř Í

„KAMARÁDSTVÍ S KOSTKÁČKEM“

Záměrem vzdělávacího úsilí je adaptovat se na mateřskou školu - seznamovat se s kamarády, zaměstnanci, s prostory, s režimem dne, se svou značkou, hledat pravidla vzájemného soužití, respektovat ostatní děti, jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti, zároveň si uvědomovat svou identitu, posilovat komunikativní dovednosti a navazovat nová přátelství.

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE :

Dítě a jeho tělo

* rozvoj fyzické i psychické zdatnosti / 1 /

Dítě a jeho psychika

* rozvoj řečových schopností a jazykových receptivních dovedností (vnímání, porozumění, naslouchání) / 2.1 /

* posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování) / 2.2 /

* poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti) / 2.3 /

* získání relativní citové samostatnosti / 2.3 /

Dítě a ten druhý

* seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému / 3 /

* osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem / 3 /

Dítě a společnost

* rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny / 4 /

* poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí / 4 /

Dítě a svět

* rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám / 5 /

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA 1. IB:

/1/

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě)
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)

/2.1/

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů

/2.2/

- spontánní hra, volné hry a experimenty s materiálem a předměty
- námětové hry a činnosti

/2.3/

- spontánní hra
- činnosti zajišťující spokojenost a radost
- činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností, záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní
- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

/3/

- běžné verbální i neverbální komunikační aktivity dítěte s druhým dítětem i s dospělým
- aktivity podporující sbližování dětí
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě

/4/

- aktivity vhodné na přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy
- různorodé společné hry a skupinové aktivity (námětové hry, dramatizace, konstruktivní a výtvarné projekty) umožňující dětem spolupodílet se na jejich průběhu i výsledcích

/5/

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 1. IB:

/1/

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci
- vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami

/2.1/

- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
- projevovat zájem o knížky

/2.2/

- záměrně se soustředit na činnosti a udržet pozornost
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

/2.3/

- odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
- prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

/3/

- navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství

/4/

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
(zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn)
- začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky

/5/

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma nebo v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

2. integrovaný blok : **Ř Í J E N - L I S T O P A D**

„PŘÍRODA S PODZIMÁČKEM“

Záměrem vzdělávacího úsilí je poznávat hlavní znaky podzimní přírody, přispívat k elementárnímu chápání vývoje a proměn stromů, lesních plodů, ovoce, zeleniny, chování zvířat, počasí. Podporovat poznávání významu životního prostředí, pečovat o něj - chování v přírodě, starání se o zvířata a ptáky, povzbuzování pocitu sounáležitosti s živou a neživou přírodou. Mít povědomí o riziku a nebezpečí, které se v přírodě vyskytují.

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE :

Dítě a jeho tělo

- * osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí / 1 /

Dítě a jeho psychika

- * rozvoj řečových schopností a jazykových produktivních dovedností (vyslovnosti, vytváření pojmů, mluveného projevu, vyjadřování) / 2.1 /
- * rozvoj zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně - logickému (pojmovému) / 2.2 /
- * rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat / 2.3 /

Dítě a ten druhý

- * posilování prosociálního chování ve vztahu k druhému (v rodině, v MŠ, v dětské herní skupině apod.) / 3 /

Dítě a společnost

- * rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané / 4 /

Dítě a svět

- * pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit / 5 /
- * vytváření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí / 5 /

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA 2. IB:

/1/

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, dechová, relaxační cvičení)
- zacházet s běžnými pracovními pomůckami

/2.1/

- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým)
- přednes, recitace, dramatizace, zpěv

/2.2/

- záměrné pozorování běžných objektů a předmětů, určování a pojmenovávání jejich vlastností (velikost, barva, tvar, materiál, dotek, chuť, vůně, zvuky), jejich charakteristických znaků a funkcí
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností
- smyslové hry, nejrůznější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti
- hry a činnosti zaměřené ke cvičení různých forem paměti (mechanické a logické, obrazné a pojmové)

/2.3/

- činnosti vyvolávající veselí a pohodu
- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)

/3/

- společenské hry, společenské aktivity nejrůznějšího zaměření
- aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.)

/4/

- spoluvytváření přiměřeného množství jasných a smysluplných pravidel soužití ve třídě
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidí (praktická manipulace s některými pomůckami a nástroji, provádění jednoduchých pracovních úkonů a činností)

/5/

- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (přírodní jevy, ráz krajiny, podnebí, počasí, ovzduší)
- praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály (praktické pokusy, zkoumání, manipulace)
- smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí, pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, péče o školní prostředí a školní zahradu

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 2. IB:

/1/

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí
- mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí

/2.1/

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku

/2.2/

- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si
- naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit

/2.3/

- ve známých a opakujících se situacích ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky, rozlišovat citové projevy v důvěrném a cizím prostředí

/3/

- spolupracovat s ostatními
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem

/4/

- pochopit, že každý má ve společenství svou roli, podle které je třeba se chovat
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, odmítat společensky nežádoucí chování (lež, nespravedlnost, agresivita, lhostejnost), chránit se před ním
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných technik

/5/

- mít povědomí o významu životního prostředí pro člověka
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

3. integrovaný blok : **P R O S I N E C - L E D E N**

„RADOST SE SNĚHURKOU“

Záměrem vzdělávacího úsilí je prožívat období adventu a zimních radovánek - zimní sporty, využití sněhu, tradice, slavnosti - seznamovat se s vánočním příběhem, vnímat pocit radosti z obdarovávání, posilovat sounáležitost k rodině, ke kolektivu, pomáhat při výzdobě, přípravě oslav, výrobě dárečků, novoročenek, pečení cukroví. Podporovat seberealizaci a stimulovat zodpovědnost za své zdraví a zdraví svých kamarádů, obohacovat znalosti o zdraví, zdravém životním stylu a svém těle, o nebezpečných vlivech zimního počasí.

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE :

Dítě a jeho tělo

- * osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě / 1 /

Dítě a jeho psychika

- * rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) / 2.1 /
- * rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) / 2.2 /
- * rozvoj schopností a dovedností vyjádřit pocity, dojmy a prožitky / 2.3 /

Dítě a ten druhý

- * vytváření prosociálních postojů k druhému (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti) / 3 /

Dítě a společnost

- * vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách / 4 /
- * vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností / 4 /

Dítě a svět

- * osvojení si poznatků a dovedností chránících před nebezpečnými vlivy prostředí, spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí / 5 /
- * poznávání jiných kultur / 5 /

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA 3. IB:

/1/

- sezónní činnosti
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, relaxační cvičení)
- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- činnosti zaměřené k poznávání lidského těla a jeho částí

/2.1/

- komentování zážitků a aktivit, vyřizování vzkazů a zpráv
- vyprávění toho, co dítě slyšelo
- činnosti a příležitosti seznamující děti s různými sdělovacími prostředky (noviny, časopisy, knihy, audiovizuální technika)

/2.2/

- konkrétní operace s materiálem (třídění, přiřazování, uspořádání, porovnávání, odhad)
- hry zaměřené na podporu tvořivosti, představivosti, fantazie (dramatická hra apod.)
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant

/2.3/

- činnosti a úkoly přiměřené silám a schopnostem dítěte, v nichž může být úspěšné
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- hry na téma rodiny, přátelství apod.

/3/

- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, etudy
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

/4/

- běžné každodenní setkávání s pozitivními vzory vztahů a chování
- přípravy a realizace slavností v rámci zvyků a tradic
- aktivity přibližující pravidla vzájemného styku (zdvořilost, spolupráce, tolerance) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost) v jednání lidí

/5/

- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií
- kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem)

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 3. IB:

/1/

- zvládnout běžné způsoby pohybu na sněhu, ledu, ve vodě
- zvládat sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky
- pojmenovat, části těla, některé orgány, znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
- mít povědomí o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (koho a jak přivolat)
- zacházet se sportovním náčiním a nářadím

/2.1/

- vést rozhovor (naslouchat, sledovat řečníka i obsah, vyčkat na dokončení myšlenky, ptát se)
- učit se nová slova a aktivně je užívat
- naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky)
- chápat slovní vtip a humor

/2.2/

- řešit problémy, situace a úkoly, myslet kreativně, předkládat nápady
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech i ve slovních výpovědích k nim

/2.3/

- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (zklidnit se, tlumit zlost, agresivitu)
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací)

/3/

- chápat, že každý má svou hodnotu, i když je jiný, že osobní a osobnostní odlišnosti jsou přirozené
- dodržovat dohodnutá pravidla vzájemného soužití, dodržovat herní pravidla
- vnímat, co si druhý přeje, či potřebuje, vycházet mu vstříc

/4/

- chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
- respektovat rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti ostatních v kolektivu
- porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých

/5/

- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý, jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemí, o planetě Zemi, vesmíru)

4. integrovaný blok : Ú N O R - B Ř E Z E N

„TRADICE S POHÁDKOVÝM DĚDEČKEM“

Záměrem vzdělávacího úsilí je kultivovat řečový projev, zlepšovat schopnosti a dovednosti, které usnadňují další proces rozvoje, podněcovat fantazii, zájmy a nadání, umožňovat poznávání sebe sama, vlastních možností a potřeb – pohádkové převleky, karnevalový rej. Vytvářet povědomí o stejné hodnotě a rovnosti všech lidí, o hodnotě lidské práce - řemesla, zaměstnání. Podněcovat soucítění se slabými a ohroženými - pohádkový příběh, hrdinové pohádek s různými charaktery, kouzla, dobro i zlo v pohádkách.

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE :

Dítě a jeho tělo

- * rozvoj pohybových dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, pohyblivosti, ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí, dýchání, koordinace oka a ruky apod.) / 1 /
- * rozvoj a užívání všech smyslů / 1 /

Dítě a jeho psychika

- * osvojení některých dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka / 2.1 /
- * vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení / 2.2 /
- * získání schopnosti záměrně řídit své chování a ovlivňovat vlastní situaci /2.3 /

Dítě a ten druhý

- * rozvoj kooperativních dovedností / 3 /

Dítě a společnost

- * rozvoj společenského i estetického vkusu / 4 /

Dítě a svět

- * vytváření elementárního povědomí o přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách / 5 /

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA 4. IB:

/1/

- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací, relaxační činnosti)
- smyslové a psychomotorické hry

/2.1/

- samostatný slovní projev na určité téma
- prohlížení a „čtení knížek“

/2.2/

- činnosti zaměřené na poznávání jednoduchých obrazně znakových systémů (písmena, číslice, značky, symboly, obrazce)
- činnosti zaměřené k seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, geometrické tvary, množství)
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem

/2.3/

- činnosti nejrůznějšího zaměření umožňující samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování, sebehodnocení
- cvičení organizačních dovedností
- dramatické činnosti (předvádění různých typů chování), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.)

/3/

- hry a situace, při nichž se dítě učí přijímat a respektovat druhého
- hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu

/4/

- přípravy a realizace společných zábav
- hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí
- hry a praktické činnosti uvádějící dítě do světa lidské práce (využívání praktických ukázek z okolí, tematické hry a činnosti seznamující dítě s druhy zaměstnání, řemesel a povolání)
- aktivity přibližující svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur

/5/

- poučení o možných nebezpečných situacích a způsobech, jak se chránit
- praktické užívání technických přístrojů, hraček a předmětů

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 4. IB:

/1/

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
- zvládat jednoduché pracovní úkony (úklidové práce)
- zacházet s drobnými nástroji

/2.1/

- popsat situaci (skutečnou i podle obrázku)
- rozlišovat některé obrazné symboly (orientační a dopravní značky, označení nebezpečí) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
- sledovat očima zleva doprava
- poznat některá písmena a číslice, popřípadě slova
- poznat napsané své jméno

/2.2/

- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat
- chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy, orientovat se v prostoru i rovině, částečně se orientovat v čase

/2.3/

- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
- rozhodovat o svých činnostech
- vyjádřit souhlas či nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují, odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech
- uvědomit si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
- zorganizovat hru

/3/

- uvědomit si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhé, přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou

/4/

- utvořit si základní představu o pravidlech chování a společenských normách a v odpovědných situacích se podle ní chovat
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým bez předsudku, s úctou, vážit si jejich práce a úsilí

/5/

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění
- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se běžným proměnlivým okolnostem

5. integrovaný blok : B Ř E Z E N - D U B E N

„NOVÝ ŽIVOT SE SLUNÍČKEM“

Záměrem vzdělávacího úsilí je poznávat hlavní znaky a proměny jarní přírody - stromy, zvířata, ptáky, počasí, barvy. Podporovat snahu o stále dokonalejší chápání okolního světa a porozumění věcem a jevům kolem sebe - zrod nového života - Velikonoce, mláďata, pěstitelství, zahrádka.

Seznamovat se s péčí o zvířata - užitečnost zvířat hospodářských, domácích, volně žijících i exotických, s ohleduplným chováním v jejich přirozeném nebo umělém prostředí - chovatelství - vést děti k spolupráci, toleranci, k spoluzodpovědnosti.

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE :

Dítě a jeho tělo

- * uvědomění si vlastního těla / 1 /
- * vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu / 1 /

Dítě a jeho psychika

- * osvojení si další formy sdělení (výtvarné, pohybové, hudební, dramatické) /2.1 /
- * rozvoj paměti a pozornosti, přechod od běžných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie / 2.2 /
- * rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání / 2.3 /

Dítě a ten druhý

- * ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými / 3 /

Dítě a společnost

- * vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat / 4 /

Dítě a svět

- * rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách / 5 /
- * osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí / 5 /

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA 5. IB:

/1/

- základní gymnastika
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovnávací, protahovací, uvolňovací a relaxační cvičení)
- konstruktivní a grafické činnosti

/2.1/

- sledování filmových a divadelních pohádek a příběhů
- hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků

/2.2/

- činnosti zaměřené k vytváření (chápání) pojmů a osvojování poznatků
- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí

/2.3/

- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, hudební, pohybové, literární)

/3/

- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání
- hry a situace, kdy se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých

/4/

- receptivní slovesné, literární, výtvarné či dramatické činnosti (poslech, sledování)
- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu

/5/

- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci
- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé
- praktický nácvik bezpečného chování v situacích, které mohou nastat
- využívání přirozených podnětů k seznamování s elementárními reáliemi o naší republice

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 5. IB:

/1/

- zvládat, překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní
- koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
- zacházet s jednoduchými hudebními nástroji

/2.1/

- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma
- soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, používat telefon

/2.2/

- přemýšlet, vést jednoduché úvahy
- postupovat a učit se podle pokynu a instrukcí

/2.3/

- být citlivé ve vztahu k živým bytostem i k věcem
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků i setkávání se s uměním

/3/

- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
- bránit se projevům násilí, ubližování, ponižování
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc

/4/

- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, hodnotit svoje zážitky
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální

/5/

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit
- všímat si změn a dění v nejbližším okolí

6. integrovaný blok : K V Ě T E N - Č E R V E N

„KAM PATŘÍM S MÁMOU A TÁTOU“

Záměrem vzdělávacího úsilí je prožívat oslavy Dne matek a dne dětí, podílet se na výzdobě, výrobě dárečků, vytváření programu pro maminky s uplatněním tvůrčích schopností, prožívat radost z integrace a spolupráce ve skupině - pomáhat mamince, kamarádovi, p. učitelce.

Posilovat schopnost přemýšlet a rozhodovat se, spolupracovat a spolupodílet se na činnostech a rozhodnutích. Posilovat sebevědomí a sebedůvěru, utvářet vědomí, že zodpovídám za to, jak se svobodně rozhodnu a co udělám.

DÍLČÍ VZDĚLÁVACÍ CÍLE :

Dítě a jeho tělo

* osvojení si praktických dovedností přiměřených věku / 1 /

Dítě a jeho psychika

* rozvoj kultivovaného projevu řeči / 2.1 /

* osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla) /2.2. /

* vytváření základů pro práci s informacemi / 2.2 /

* rozvoj schopnosti sebeovládání /2.3 /

Dítě a ten druhý

* rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních / 3 /

Dítě a společnost

* seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí v němž dítě žije / 4 /

Dítě a svět

* seznamování s místem a prostředím ve kterém dítě žije, vytváření pozitivního vztahu k němu / 5 /

VZDĚLÁVACÍ NABÍDKA 6. IB:

/1/

- turistika, míčové hry
- zdravotně zaměřené činnosti (vyrovňovací, protahovací, uvolňovací a relaxační cvičení)
- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí

/2.1/

- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- užívání gest

/2.2/

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů, rozhovor o výsledku pozorování
- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant

/2.3/

- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání
- cvičení v projevování citů (kladných), v sebekontrolě a sebeovládání (emocí záporných)

/3/

- kooperativní činnosti ve dvojicích, ve skupinách
- hry a činnosti, které vedou k schopnosti vyřešit vzájemný spor
- činnosti na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce, členové, vztahy, život v rodině) – mateřská škola (prostředí, vztahy, kamarádi)

/4/

- přípravy a realizace sportovních akcí, kulturních programů
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, pohybové podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání a vyjadřování, tříbení vkusu

/5/

- hry a aktivity na téma dopravy, cvičení bezpečného chování v dopravních situacích
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník)
- ekologicky motivované hrové aktivity

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY 6. IB:

/1//

- zachovávat správné držení těla
- zacházet s výtvarnými pomůckami a materiály

/2.1/

- pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
- formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
- chápat slovní vtip a humor

/2.2/

- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti, podobu, rozdíly, charakteristické rysy předmětů či jevů)
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení

/2.3/

- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- respektovat předem vyjasněná pravidla, přijímat zdůvodněné povinnosti
- být citlivé ve vztahu k přírodě
- těšit se z přírodních krás

/3/

- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
- dodržovat dohodnutá pravidla vzájemného soužití a chování, dodržovat herní pravidla

/4/

- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn a spoluvytvářet pohodu
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami

/5/

- osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí

Další vzdělávací podmínky

Povinné předškolní vzdělávání

Připravuje děti ve věku od 5 do 6 let na plynulý přestup do první třídy základní školy. Dítě v tomto období získává základy důležité pro další rozvoj ve výchovně-vzdělávacím procesu. Je proto velmi důležité se vzdělávacího programu zúčastňovat, aby dítě na konci povinné předškolní docházky zvládlo:

- ✓ představit se (jméno, příjmení, věk), popřípadě adresa svého bydliště
- ✓ sebeobsluha: oblékat a svlékat se, zavázat tkaničky, zapnout knoflíky, používat příbor, správné hygienické návyky
- ✓ pravolevá orientace jak v prostoru, tak při orientaci na papíře
- ✓ ovládání hrubé motoriky (držení rovnováhy, jednoduché tělovýchovné cviky jako např. skákat po jedné noze; házet/chytat míč; správné držení těla (správný posed) při psaní/kreslení, atd.)
- ✓ ovládání jemné motoriky (umět nakreslit základní tvary kruh, trojúhelník, čtverec, rovnou čáru, šneka, vlnovku; správná manipulace s nůžkami, lepidlem a dalším výtvarným náčiním; navlékání korálků; postavit stavbu z kostek, atd.)
- ✓ správné držení tužky v tzv. špetkovém úchopu
- ✓ stříhání s nůžkami – rovný pruh, vlnovku, vystřihávání geometrických a dalších tvarů
- ✓ číselná řada 1-10
- ✓ poznávání barev: základní včetně odstínů (tmavý světlý), rozšířené
- ✓ sluchové dovednosti: rozeznávat jednotlivá slova ve větě a slabiky ve slově, cítit rytmus – například umět vytleskávat své jméno, barvy, víceslovná spojení
- ✓ zazpívat píseň, odříkat báseň nebo říkadlo
- ✓ orientace v čase: nezaměňovat včera/zítřa nebo ráno/večer, vyjmenovat dny v týdnu, pojmenovat roční období/měsíce
- ✓ základy slušného chování: pozdravit, poděkovat, o něco požádat, vykat dospělým
- ✓ psychická a citová zralost dítěte, komunikace s okolím

Povinné předškolní vzdělávání je závazné, a tudíž je vyžadován omluvenkový systém, se kterým budou zákonní zástupci seznámeni při nástupu do povinného ročníku předškolního vzdělávání.

Individuální vzdělávání

Rodičům, kteří zvolí formu individuálního vzdělávání, ředitelka školy doporučí oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno, a určí termíny k ověření úrovně osvojování očekávaných výstupů u dítěte. Zákonný zástupce je povinen zajistit účast dítěte u ověření.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrná opatření jsou členěna do pěti stupňů, z toho 1. stupeň podpůrných opatření zpracovává a realizuje mateřská škola v rámci běžného provozu, bez personální a finanční podpory. O poradenskou pomoc školského poradenského zařízení může požádat zákonný zástupce na základě svého uvážení, nemusí čekat na naplnění níže uvedených postupů. Školskými poradenskými zařízeními jsou Pedagogicko-psychologická poradna (PPP) nebo Speciální pedagogické centrum (SPC). Učitelky při své pedagogické práci systematicky zaznamenávají a vyhodnocují vzdělávací výsledky všech dětí, bez ohledu na věk či různá specifika. Podpůrná opatření 1. stupně zpracovává učitelka v případě, jestliže z pozorování dítěte při práci a při hře vyplývá, že dítě má drobné problémy s motorickou obratností, špatnou koncentrací pozornosti, s úchopem pomůcek, s rozvojem vnímání, řeči, s verbální obratností, s dovedností reprodukovat a pamatovat si instrukce i zadání práce apod.

V mateřské škole Na Nábřeží vzděláváme děti se speciálními potřebami (mohou být v oblasti logopedické: poruchy/vady řeči, elektivní/selektivní mustismus; poruchy pozornosti s hyperaktivitou (ADHD); autismus a další) formou individuální integrace v běžné třídě. Učitelky dle potřeby spolupracují s PPP, SPC a dalšími odbornými subjekty. V rámci doporučení se v této oblasti dále vzdělávají. Mateřská škola Na Nábřeží má možnost využít konzultací se speciálním pedagogem se sídlem ZŠ Na Nábřeží. Vzdělávací cíle, záměry a očekávané výstupy školního vzdělávacího programu jsou pro všechny děti společné, při vzdělávání postupujeme vždy s ohledem na individuální potřeby každého z dětí, včetně dětí s příznanými podpůrnými opatřeními. Za jednu z důležitých podmínek úspěšného vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami je jejich pozitivní přijetí ostatními dětmi a rodiči a v této oblasti se snažíme o kvalitní spolupráci s rodinami. Děti s příznanými podpůrnými opatřeními upravujeme podmínky podle jeho aktuálních potřeb a v souladu s platnou legislativou.

Vzdělávání dětí nadaných

Současná školská legislativa rozlišuje žáky nadané a mimořádně nadané. Z pohledu vyhlášky č. 27/2016 Sb. vykazuje nadaný žák vysokou úroveň v jedné či více oblastech (pohybové, manuální, rozumové, umělecké, sociální), mimořádně nadaný žák se projevuje mimořádnou úrovní při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech. Tak jako sledujeme a přizpůsobujeme vzdělávací podmínky dětem spotřebou podpůrných opatření, tak obdobným způsobem přistupujeme ke vzdělávání dětí nadaných, vždy s ohledem na individuální možnosti dítěte. Prostřednictvím třídních vzdělávacích plánů nabízíme pestré činnosti s odlišnou

mírou náročností tak, aby děti své schopnosti rozvíjely v co nejširší míře. V případě, že učitelka vyzoruje u dítěte velmi výrazné projevy nadání, vypracuje Plán pedagogické podpory, případně doporučí vyšetření ve školském poradenském zařízení. Mimořádné nadání včetně vzdělávacích potřeb zjišťuje školské poradenské zařízení i toto dítě se může vzdělávat podle individuálního vzdělávacího plánu a je mu přiznána podpora ve vzdělávání z důvodu nadání. Postup školy je stejný jako v předchozí kapitole.

Vzdělávání dětí od dvou do tří let

V mateřské škole máme dvě heterogenní třídy starších a mladších dětí. Třída „Šikulové“ je přizpůsobena pro děti od 4,5 do 7 let a třída „Rarášci“ je přizpůsobena pro děti od 2 do 4,5 let.

- ✓ Pro dvou až tříleté děti máme dostatek podnětných a bezpečných hraček, které průběžně doplňujeme a obnovujeme. Hračky jsou uloženy na přesně vyznačených místech, s jejich výběrem a následným úklidem pomáhá dětem učitelka, asistentka nebo chůva, je-li přítomna. Při úklidu hraček pomáhají též starší děti. Dvouletým dětem je umožněno nosit si do třídy vlastní hračku pro plynulejší adaptaci na nové prostředí.
- ✓ Při náročnějších řízených vzdělávacích aktivitách dělíme třídu na dvě skupiny, mladší a starší děti. S jednou skupinou pracuje učitelka, druhé se věnuje školní asistentka nebo chůva.
- ✓ Při přechodových činnostech (při odchodu na vycházku a při návratu, při hygieně, stravování a přípravě na odpolední odpočinek) pomáhá mladším dětem školní asistentka nebo chůva, je-li přítomna. Mladším dětem je vždy ponechán větší časový prostor, respektujeme jejich pomalejší tempo a poskytujeme větší míru podpory.

Distanční vzdělávání

Distanční vzdělávání je **povinné** pro děti v **povinném předškolním vzdělávání** (tzn. pro předškoláky a pro děti s odloženou povinnou školní docházkou). Na děti mladší se distanční vzdělávání nevztahuje.

Distanční vzdělávání se poskytuje **pouze v důsledku krizových nebo mimořádných opatření nebo z důvodu nařízení karantény** za předpokladu, že:

- ✓ ve třídě chybí **více než polovina** dětí z počtu dětí, na které se vztahuje povinné předškolní vzdělávání
- ✓ distanční vzdělávání se poskytuje nepřítomným dětem, ostatní děti pokračují v prezenčním vzdělávání (tak jako se běžně vzdělávají v MŠ)

Distanční vzdělávání se neposkytuje, pokud děti do MŠ nechodí kvůli běžným dětským nemocem (jako jsou neštovice, spalničky, střevní viróza apod.) nebo pokud je MŠ uzavřena například v důvodu rekonstrukce.

Pokud je v karanténě **pedagogický sbor** a MŠ se uzavře, avšak děti v karanténě nejsou a do MŠ by tak mohly chodit, **nejsou splněny podmínky zákona pro distanční vzdělávání** a distanční výuka se nerealizuje. Pedagogové mohou zasílat materiály ke vzdělávání, avšak nemohou jejich plnění vymáhat.

Omlouvání dětí z distančního vzdělávání

Bude-li dítě nemocné nebo se nebude moci distančního vzdělávání účastnit, rodič ho z distančního vzdělávání **omluví** (telefonicky, prostřednictvím e-mailu nebo osobně na předepsaném formuláři).

Způsob poskytování distančního vzdělávání

Na začátku školního roku učitelky ve třídě zjistí pomocí předtištěného formuláře, jakou formou mají rodiče možnost získávat pokyny a materiály k výuce a na základě tohoto zjištění učitel zvolí vhodnou metodu práce. Vše individuálně konzultuje s rodiči. Děti se budou učit podle integrovaného bloku třídního vzdělávacího plánu (téma, vzdělávací cíl, očekávaný výstup – připraví učitelka).

Co se děti budou učit:

- ✓ sebeobsluha – složí si oblečení, uklidí pokojíček, urovná hračky, zašněruje boty, nasadí čepici, zapne knoflíky apod.
- ✓ hygiena stolování – např. prostře stůl (nachystá příbor), při jídle použije vidličku a nůž, namaže marmeládu na chleba, uklidí po sobě nádobí ze stolu atd.
- ✓ práce s pracovními listy

výtvarná výchova:

- ✓ stříhání, lepení, kreslení, malování, modelování
- ✓ procvičování barev
- ✓ nácvik správného držení tužky

předmatická gramotnost:

- ✓ počítání (1-10)
- ✓ pexeso, puzzle, spol. hra – lze zadat soutěž (dítě vs. rodič)

- ✓ úkoly na manipulaci s drobnými předměty (kostky, knoflíky, luštěniny, těstoviny apod.) dle požadované předlohy
- ✓ úkoly v pracovních listech

jazyková a hudební výchova:

- ✓ poslech pohádky, vyprávění vlastními slovy, obrázkové čtení
- ✓ samostatné vyprávění „O“ (téma bude zadáno)
- ✓ artikulační cvičení (cvičení výslovnosti hlásek)
- ✓ zazpívá písničku
- ✓ nácvik básně, nácvik říkadla s pohybem

pohybová výchova:

- ✓ pravolevá orientace
- ✓ rovnovážné, zdravotní, protahovací, uvolňovací cviky
- ✓ chůze, běh, poskoky, lezení, plazení
- ✓ pohybové hry

Hodnocení

Výsledky vzdělávání distančním způsobem přizpůsobí škola podmínkám dítěte.

- dítě doma plní zadané úkoly a vytváří své tzv. portfolio (práce ukládá do složky/krabice)
- rodič naskenuje, ofotí (pracovní list) nebo vyfotí (manipulace s předměty, tělovýchovné cviky apod.)
- min. 1x týdně proběhne videokontakt s dítětem (dítě ukáže výrobky, zazpívá písničku, řekne básničku, zacvičí apod.)
- portfolio s výrobky a hotovými úkoly přinese při nástupu do MŠ

Přehled vzdělávacích aktivit

Základní aktivity

Výchovně vzdělávací projekt

* je zaměřen na komplexní rozvoj všech poznávacích schopností a směřuje k získávání zdravého sebevědomí a sebedůvěry dětí

Dílčí akce

* navazují na projekt předškolního vzdělávání

Společné akce s rodiči

* jsou zaměřeny na nenásilné rozvíjení zájmu rodičů o spolupráci s mateřskou školou

Akce ve spolupráci se ZŠ

* využívají vybavení a možnosti ZŠ

* umožňují dětem setkávat se s bývalými kamarády - školáky

* přispívají k nenásilnému přechodu předškolních dětí z MŠ do ZŠ, k seznámení se s učitelkami ZŠ

* seznamují děti s činnosti školní družiny

Nadstandardní aktivity probíhající během řádného provozu MŠ

- ~ plavecký kurz
- ~ návštěvy základní školy
- ~ návštěvy Městské knihovny (dále jen MK)
- ~ kulturně společenské akce Městského kulturního střediska Havířov (dále jen MKS)
- ~ návštěvy Základní umělecké školy (dále jen ZUŠ)
- ~ pohybový kroužek (dle zájmu rodičů a dětí)
- ~ práce s osobními počítači (dále jen PC) v učebně ZŠ
- ~ pohybové aktivity v tělocvičně ZŠ
- ~ besedy s odborníky z Centra prevence Sociálních služeb města Havířova a Městskou policií Havířov

Partnerská spolupráce MŠ

- ~ s rodinou
- ~ se ZŠ Na Nábřeží
- ~ se ZUŠ B.Martinů Havířov
- ~ s Městským kulturním střediskem Havířov
- ~ s městskou knihovnou
- ~ s plaveckou školou Delfinek
- ~ se studiem Foto – video Ostrava
- ~ s Městskou policií a záchrannými složkami města
- ~ s dětskou logopedkou
- ~ se sociální pracovníci z azylového domu pro matky s dětmi
- ~ se speciálním pedagogem ZŠ Na Nábřeží
- ~ s Centrem prevence Sociálních služeb města Havířova
- ~ s ochránci přírody Horní Bludovice
- ~ s trenérem pohybové přípravy
- ~ s PPP Havířov, SPC Karviná, SCP Frýdek-Místek

Plán dílčích akcí

Září

- * zahájení školního roku
- * dopravní hřiště

Říjen

- * drakiáda
- * zamykání zahrady

Listopad

- * dopolední výlet do přírody
- * vánoční focení dětí na kalendáře

Prosinec

- * vánoční jarmark
- * Mikuláš
- * vánoční besídka
- * vánoční nadílka

Leden

- * zmrzlé dopoledne
- * schůzka s rodiči předškolních dětí

Únor

- * maškarní karneval

Březen

- * otvírání zahrady – zahradní slavnost
- * jarní focení

Duben

- * návštěva 1. třídy základní školy před zápisem
- * dopolední výlet k pramínku
- * Den Země

Květen

- * koloběžkové závody
- * besídka ke Dni matek
- * focení na společné foto tříd
- * dopravní hřiště

Červen

- * Den dětí
- * celodenní výlet
- * informační schůzka s rodiči nově přijatých dětí
- * návštěva u záchranných složek - Den otevřených dveří
- * rozloučení se „školáky“

V průběhu školního roku

- * kulturní, divadelní akce dle nabídky MKS a malých soukromých divadel v MŠ
- * kurz plavání, besedy z Centra pravence
- * PC aktivity v počítačové učebně ZŠ
- * pohybové aktivity v tělocvičně MŠ s trenérem

Plán společných akcí s rodiči

- * focení dětí a sourozenců na kalendáře – listopad, březen
- * vánoční besídka – prosinec
- * schůzka s rodiči předškolních dětí – leden
- * Karneval – únor
- * ukázková hodina plavání – březen nebo červen
- * zápis předškolních dětí do první třídy – duben
- * zápis dětí do MŠ – květen
- * oslava Dne matek – květen
- * schůzka s rodiči nově přijatých dětí – červen

Plán společných akcí se ZŠ

- * Mikuláš – prosinec
- * vánoční jarmark – prosinec
- * schůzka s rodiči předškolních dětí s možností účasti pedagoga z I. třídy ZŠ a speciálního pedagoga – leden
- * návštěva ZŠ před zápisem – duben
- * den dětí – červen
- * PC aktivity v počítačové učebně ZŠ – v průběhu roku
- * konzultace se speciálním pedagogem ZŠ – v průběhu roku

Použitá literatura

Autorský kolektiv VÚP - Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání - 2004
PhDr.K.Smolíková - Manuál pro tvorbu vzdělávacího programu
M.Havlínová a kolektiv - Zdravá MŠ
P.Claycombová - Školka plná zábavy
Charles A.Smith - Třída plná pohody
Z.Bečvářová – Současná mateřská škola a její řízení
J.Gardošová a kolektiv – Začít spolu